

[Hilmar Baunsgaard.]

jo ikke være ukendt for nogen, at netop fødevareproduktionens første led er det område, der ud fra en administrativ betragtning giver anledning til de største betænkeligheder.

Landbrugserhvervets egne organisationer har selv givet udtryk for, at skal vi have en merværdiafgift, så ønsker de at være med inde under registreringen, og hvis dette fortsat skal opretholdes som disse organisationers standpunkt, så er det vel rimeligt, at vi her i tinget tager et hensyn dertil, fordi det jo også ud fra, skal jeg sige den offentlige administrations synspunkter er at foretrække, at alle led i enhver produktion er registreret. På den anden side synes jeg jo heller ikke, at der ved denne behandling skal tilbageholdes den oplysning, at noget af det, vi nåede frem til ved udvalgsarbejdet sidste år, var, at skulle man på trods af de betænkeligheder, der ville følge med, alligevel komme til det resultat, at man vil friholde første led i fødevareproduktionen, så kan det altså administrativt lade sig gøre. Om man skal gøre det, synes jeg er et af de væsentligste områder i hele dette lovkompleks, som vi må ofre megen opmærksomhed i det kommende udvalgsarbejde.

Så vil jeg også gerne gentage dels for den gode ordens skyld, og dels for at der ingen tvivl skal være om det, at det radikale venstre fortsat stiller som en absolut betingelse for en eventuel tilslutning til en merværdiafgift, at de sociale kompensationer, der skal ydes, bliver virksomme samtidig med, at afgiften bliver virksom. Det vil for os være et ultimatum uden forbehold, at disse kompensationer bliver virksomme samtidig. Jeg tror ikke, der er nogen i dette ting, der vil være uenig med mig i det synspunkt, at vi ikke for at rationalisere vores skatteområde skal nå dertil, at der bliver tale om en forøget beskatning af de økonomisk svagest stillede i samfundet, så lidt som der ud fra et ønske om i øjeblikket at få bedre konjunkturmæssige reguleringsmuligheder i retning af at kunne påvirke det lidt for store forbrug

skulle blive tale om en ekstra beskatning af de befolkningsgrupper, som ikke har kunnet tage andel i udvidelsen af forbruget. Og derfor må de sociale kompensationer følge med vedtagelsen af dette lovforslag på en sådan måde, at kompensationerne bliver virksomme samtidig med, at afgiften bliver det. Og endelig må det også gentages, at en ændring af omsætningsafgiften nødvendigvis bør blive et led i en egentlig skattereform, hvilket gør, at man må se merværdiafgiftens skæbne i lyset af de muligheder, der er for en egentlig skattereform. Her må man erkende — og det synes jeg alle bør gøre — at med det, der, som tingene tegner sig i dag, synes at have størst udsigt til at blive resultatet, en merværdiafgift på 10 pct., bliver der begrænsede provenumæssige muligheder for, at man med midler herfra kan foretage egentlige lempelser i den indirekte beskatning, og at det derfor for en skattereform vil være en absolut nødvendighed, at der finder en egentlig rationalisering sted på den direkte beskatnings område. Kun ved en sådan egentlig rationalisering og forenkling af de direkte skatter har vi en forudsætning for at tilvejebringe et bedre skattesystem, fordi en merværdiafgift med de sociale kompensationer, den nødvendiggør, i sig selv giver begrænsede muligheder for at foretage en egentlig lempelse i den direkte beskatning.

Jeg synes også, der ved denne førstebehandling er al mulig grund til at forsøge at foretage en vurdering af de praktiske muligheder for at komme i gang med dette system og af de virkninger, igangsættelsen vil få. Det vil altså være nødvendigt, at vi meget stærkt koncentrerer os om de faktiske muligheder for at gennemføre dette med virkning i det kommende finansår. Her må man nok nøgternt erkende, at vi skal være overordentlig heldige, hvis vi er i stand til at gennemføre merværdiafgiften på en sådan måde, at den kan træde i kraft, skal vi sige pr. 1. juli. Det vil nok vise sig at være det allertidligste tidspunkt, måske tidligere, end det i praksis viser sig muligt. Men tager vi